

YÖNETİŞİM TOPLANTILARI

YER : Lucky's Club
TARİH : 26.02.2025
GÜNDEM : Finans ve Ekonomi
TEMSİLCİ : Pelin SEVEN AKSU

TMMOB MİMARLAR ODASI KUŞADASI TEMSİLCİLİĞİ RAPORU

Kuşadası, tarih boyunca ticaret yollarının kesif bir noktada bulunması sebebiyle ekonomik olarak farklı dönemlerde çeşitli dinamiklere sahip olmuştur. Antik çağlardan itibaren deniz ticareti, tarım ve hayvancılık gibi faaliyetlerle öne çıkan bölge, Osmanlı döneminde önemli bir liman kenti haline gelmiş, Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarım ve balıkçılık ile öne çıkmıştır. Ancak günümüzde Kuşadası ekonomisi, ağırlıklı olarak turizm ve inşaat sektörüne dayanmaktadır. Bu değişen ekonomik yelpaze, kentte çeşitli sorunlara yol açarken, çözüm odaklı yaklaşımlar geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Özellikle günümüz yaşamı, ekonomik çözümlemenin planlı, istikrarlı ve gelecek açısından güvenilirliğinin gerekliliğini daha da çarpıcı ortaya koymayı gerektirmektedir. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında yapılmış olan sanayi ve tarım yatırımlarının sürekliliği sağlanamamış, hatta yok edildiği bir süreç yaşanmıştır. Ayrıca çağın gelişimine uygun planlı gelişme sağlanmasında sorun yaşanmış, tarım, sanayi ve bilim altyapısı istenilen ölçekte hazırlanamamıştır. Büyükşehir Yasası ile kentlerin kazanacağı kimlik, yaşam çevreleri ve ekonomileri yeterince belirlenemediğinden, ülke ölçeğinde yaşanan kendiliğinden gelişme sorunları Kuşadası'nda pandemi etkisi ve iç-dış göçlerle daha da artarak yaşanmaktadır. Aydın'ın nüfus artış oranı en yüksek ilçesi olan Kuşadası'nda ekonomiyi canlandıracak altyapı oluşturulamadığından, plansız gelişme ve çevre talanına neden olan inşaat ekonomisi güçlenmekte, bu süreç de tüketim ekonomisini destekleyerek Kuşadası'nın üretim-tüketim ekonomisindeki dengesini bozmaktadır.

SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kuşadası, Türkiye'nin en büyük kruvaziyer limanlarından birine sahip olmasına rağmen, şehir içi ulaşım altyapısı turistik yoğunluğu kaldıramamaktadır. Disiplinler arası iş birliği ile ulaşım aksları yeniden düzenlenerek, şehir planlamasının daha entegre bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Bunun yanında, konaklama ve eğlence sektöründe nitelsiz işletmelerin ortaya çıkması, sahil bandında düzensiz yapılaşmalara yol açmaktadır. Dış cephe tadilatlarını düzenleyen bir tasarım rehberi oluşturularak bu sorunun önüne geçilebilir.

Son yıllarda artan yazlık konut talebi, Kuşadası'nda kontrolsüz bir inşaat hareketliliğine neden olmuş ve kentin kimliğini değiştirmiştir. Turizm alanlarının konut kullanımına açılması, bölgenin ekonomik sürekliliğini tehdit eden bir faktör haline gelmiştir. Kentin doğal alanlarını koruyarak, büyük ölçekteki inşaat projeleri yerine planlı ve sürdürülebilir yapılaşma modelleri geliştirilmelidir.

Geçmişte Kuşadası ekonomisinin temel taşlarından biri olan tarım sektörü, inşaat ve turizmin etkisiyle gerilemiştir. Yerel halk, tarım alanlarını imara açarak kâr elde etmeye yönelmekte, bu durum bölgesel ürünlerin yok olmasına sebep olmaktadır. Kuşadası'na özgü Taşarası zeytin çeşidinin uluslararası markalaşması desteklenerek, yerelde tarımsal faaliyetlerin canlandırılması sağlanabilir.

Kuşadası'nda hediyelik eşya, kuyumculuk ve tekstil ticareti yaygın olmasına rağmen, bu alanlarda kalitesiz ve tüketim odaklı ürünler pazarı ele geçirmiştir. Yerel el sanatlarının desteklenmesi, kaybolmaya yüz tutmuş değerlerin tekrar ekonomiye kazandırılması ve butik tasarımların öne çıkarılması şehrin ticari potansiyelini artırabilir. Bunun yanı sıra, bölgedeki restoran ve kafelerin yerel yemekleri ön plana çıkararak, gastronomi turizmi alanında büyük bir katma değer yaratması teşvik edilmelidir.

Klasik turizm anlayışının ötesinde Kuşadası, doğal ve kültürel mirasını ön plana çıkararak ekoturizmi geliştirebilir. Flora, fauna ve yerel mimari unsurların

entegrasyonu ile bölge, ekolojik turizm alanında fark yaratabilir. Ekoturizm, hem hassas ekosistemlerin korunmasını sağlayacak hem de yerel halkın sosyo-ekonomik kalkınmasına katkı sunacaktır.

Gençlerin iş alanlarının artırılması, bilimsel ve teknolojik üretim alanlarının oluşturulması Kuşadası için büyük bir ihtiyaçtır. Ayrıca, uzun süre atıl durumda kalan veya çok az kullanılan ikinci konutların yaşama kazandırılması önemli bir konudur. Konuya getirilecek yasal ve yönetsel doğru çözümler ile hem turizm kenti görünümüne katkı sağlanacak hem de ekonomik kayıplar azaltılarak, yeni turizm stratejileriyle bu konutlar 12 ay boyunca kullanıma açılacaktır. Bu süreç, yerel ekonomiyi canlandıracak, istihdam olanaklarını artıracak ve finansal sürdürülebilirliği destekleyecektir.

Doğa ve kültür rotalarının oluşturulmasıyla kırsal yerleşimler kimlikleriyle bütünleştirilebilir. Yerel örgütlenmeler (kooperatif vb.) desteklenerek kırsal bölgelerde ekonomi canlandırılabilir. Dünya ölçeğinde yaşanmakta olan kapitalizmin olumsuzlukları ülkemizi ve kentimizi de etkilemekte, doğa talanı ve gereksinimden fazla tüketim alışkanlıkları (kişi başına düşen konut m², ithal inşaat malzemeleri vb.) yaşanmaktadır. Ayrıca, gelir düzeyleri arasındaki uçurum da çözüm üretilmesi gereken önemli konular arasındadır.

SONUÇ

Çok boyutlu ele alınması gereken ekonomi ve finans konusuna meslek disiplini, sivil toplum kuruluşları ve kent yaşayanları olarak baktığımızda; planlı gelişmenin önemi, kurumlar arası iş birliği ve dayanışmanın gerekliliği, kendiliğinden yaşanan süreçlere kararlılıkla dur denilmesi, 21. yüzyıl gelecek vizyonu ile bilimsel, teknik ve yasal sorumlulukla kentimiz için doğru kararların üretilmesi ve yaşama geçirilmesi beklentisindeyiz. 18'incisini gerçekleştirdiğimiz Yönetişim Toplantısı, bizlere bu sürecin de işletilebileceği umudunu vermektedir.

Raporda ele alınan konulara ilişkin önerilerimiz, kentimizin finansal ve ekonomik sürdürülebilirliği açısından en doğru çözümleri üretmek amacıyla tartışmaya ve tüm

paydaşların katkısıyla geliştirilmeye açıktır. Bu kapsamda, temsilcilik olarak üzerimize düşen her türlü katkıyı sağlamaya hazır olduğumuzu tekrar belirtmek isteriz.

Saygılarımızla,

TMMOB MİMARLAR ODASI KUŞADASI TEMSİLCİLİĞİ

Konu ile ilgili raporda belirtilen ve diğer referans kaynaklar;

- www.tarimorman.gov.tr
- www.kuto.org.tr
- tr.wikipedia.org

Adres : İkiçeşmelik Mah., Süleyman Demirel Bul., No:31/4 Kuşadası/AYDIN
E-posta : kusadasi@mo.org.tr
Telefon : 0256 612 28 90
Web : <https://kusadasi.izmimod.org.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin : Pelin Seven Aksu
Başkan